

Megjelen hetenkint kétszer
szerda és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona félre 5 kor
negyedévre 2.50 kor.
— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó utána
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termétek szerint egy négyszög centim,
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár-
kedvezmény.

Művészet.

— nov. 28.

(y.) Az esztétikai érzés fejlődése egyúttal a modern kulturális fejlődést jelenti a nemzetek életében.

A művészet az egyik, sőt mondhatni elsőrendű faktor a szépirodalmi érzés fejlesztésében. Az igazi művészet lekötve tartja a figyelmet, helyes utra tereli és nemesíti azt az érzést, amely a szépirodalom hódolva magában hordja a fokozatos fejlődés feltételét is.

Az emberiség azt a műveltségi fokozatot, amelyen ma áll, javarészen a művészet pártolása s az iránta érzett vonzódása útján érte el. A mitológia alakjainak a klasszikus görög és római kor művészei által történt megörökítése buzdította a kor tudósait a képekben, szobrokban szemléltetőleg elének állított lények életének, tényeinek rendeltetésének ismertetésére. A kereszténység heroszainak képei előtt azért gerjedt áhitatra minden század fia, mert a néma képek vagy szobrok a művész ecsete vagy vésője nyomán életet nyertek s némaságuk ékes szólóvá tette őket a szemlélő szívében. Egy-egy sikerült vonás, egy művészi kéz nyomán előállott véső-nyom: beszédesebb a legelsőrendű szónok hangzatos kifejezéseinél, mert nem csak a fülnek szép, de a szívet és lelket viszi át abba a világba, ahová főlemelkedni valóban csak olyan

szárnyakon lehet, amelyeknek himporát a földiesség, a köznapiaság keze még le nem törölte, de hőféhérségében a magasabb vágyak s a lelki gyönyörűségek tették ragyogókká.

A művész lelkét égi ihlet hatja át, — kezét isteni erő, különös felsőbb hatalom vezérli. — Felülemelkedik a köznapiság élet szürkeségein, nem érez nyomorúságot, bajt, szükségét. Sötétséget nem lát maga körül, mert lelke földön túli világosság által vezéreltetik azon az uton, ahol a laikus moccani és mozdulni nem, — csak bámulni és áhitatra ébredni képes. A művészi alkotás átalakíthatja pillanat alatt a legfásultabb lelket, megdöntheti a legmakacsabb elletállást, meghódíthatja a legvadabb ellenszegülést.

Van-e valaki, aki ne olvasott volna életében egy olyan irodalmi terméket, amely szívének legbensőbb érzéseivel teljesen rokon lévén, magával ragadta őt az író, a költő gondolatvilágába s könyvet fakasztott szeméből az élet való igazságának hü megrajzolásával. Van-e, aki áldólag, bizonyos lelkesedéssel ne emlékezne arra, aki ékes nyelvezettel, ragyogó szólamokkal fejezte ki azt, amit az olvasó érez ugyan s mint isteni igazságot dicsőít magában, de oly szép alakzatba önteni nem képes?

Nincs, — ezen mindannyian tulvagyunk. — Mindenünknek volt vagy van olyan olvasmánya, amely soha sem lesz előtte

unottá, — mindnyájunknak van olyan írója: akinek lelke rokon a mi lelkünkkel, habár soha nem láttuk is őt ez életben.

Ugyan így vagyunk a képzőművészettel és első sorban a festéssel. Önmagunkat, lelkünk bensejét, legrejtettebb énjünket látjuk meg egy olyan képben, amely nemes, művészi vonások által hozzánk férközve, valósággal rabjává tehet bennünket. Mert kitérni nem tudunk a néma vásznonról felénk kiáltó szavak igazságai elől. Egyikben bánatunknak, másikban örömlünknek látjuk megtestesülését. Szólanak hozzánk, előnkbe tárják beszédes ajkakkal azt, amit mi csak érzünk, de kifejezni nem tudunk. Igen, — mert bennünk az esztétikai érzés meg van, de külső nyilvánulását már hivatott kezek képesek egyedül feltárni.

Az embernek, — az erkölcsi embernek — egyetlen magaslatos feladata van: vágy a tökéletesbedésre.

Ha a millió évek előtti, az erdők vadonjaiban, a rengetegek fái ugrándozott ősembert összehasonlítani próbáljuk a mai glaciékeztűs, cilinderes, magas galériu gigerlivel — akkor minden esetre mosolyogni fogunk. Ez a mosolygás azonban nem bűn, mert elvégre is: a fokozatos fejlődés örök törvényének folyamán alapján joggal, a mi fejlettebb izlésünk adta ajkainkra azt a mosolyt. Ha a XIV. század költőinek dőcögős verseit egybevetjük Petőfi, Kölcsey, Kis-

faludy, Arany gyönyörűséges költészetével: már megtaláltuk előbbi tételünkre a judiciumot, — a fejlődés processzusának hatalmát az emberiség felett.

Magyarország népe nagyon szereti az ő szép hazáját kulturállamnak nevezni. Mert tényleg a nemesebb értelemben vett kultúra egy-egy nemzet életében aligha tett még olyan előhaladást, mint nálunk.

Eltételezve attól, hogy a mi nemzetünk kulturája igazán nemzeti, — amely a legjobban megbecsülendő hivatott művészeinknél, — az is kétségtelen, hogy az alatt a néhány évtized alatt amely önképzésünkre rendelkezésünkre állott, többet produkáltunk mint bármely más nemzete a kontinensnek.

Nagy szavak ezek, súlyos vádak a mult ellen, de gyönyörűségesen biztatók a jövőt illetően s elismerést tartalmazók a jelennek. — A legfőbb az: hogy igazságuk kétségtelen.

Jelen korunk festői, az úgynevezett fiatalabb generáció, — olyan produktumokkal áll ma a közönség elé, amelyek büszkeségünket képezik. Pártoljuk ezt a törekvést, lelkesedjünk saját fiaink nemes ambíciói iránt, legyünk segélyükre. Módunkban van, hogy minden nagyobb költekezés, fáradság nélkül itthon gyönyörködjünk abban, amiért apáink messze vidékre zárandokoltak el.

A magyarnak nincs Velen-céje, nincs Nápolya, nincs semmi

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Ujhelyi gyerekek.

A »Zemplén« számára írta: S. Löw Róza.

Derék, jó gyerekek voltak egy szálalig mind, akik kikerültek kedves szülővárosomból. Megérdemlik hogy megemlegessék. Ha csuklanak tőle, se baj. Bezzeg a tollnak jó, ügyes emberére volna szükség, ki méltón lefesthesse az egyes, szép alakokat. Ékesszóló emberre, ki hűen elősorolja a tehetségeket, egyéni érdemeiket. A hogy én fogom mesélni, unni fogják, elcsapják, mert megismerik az aszszonyt bő szaváról, a madarat a „tol-láról“.

Akik velem labdázta, bukfen-cetkeztek, azokról keveset mondom. Azok pályájuk kezdetén vannak, de már igéri szellemi haladottságuk, lelki emelkedettségük, hogy megfelelnek a jövő reményeinek. És méltó utódai lesznek a mult embereinek: Ujhely embereinek! Egyéniségök is arra vall, hogy pályájuk kezdetén nem akadnak meg lankadt energiával, hanem felfelé törhetnek bármily nehezen. Állásuk is oly színvonalon áll, hanem csak ambiciózusan, egyenesen tekintgetnek oda, hol most előkelő helyet,

rangot foglalnak el azok, kik ő előttük voltak ujhelyi gyerekek.

Azokról én minek meséljek, kik réges-régen lettek nagygyá? Nem is lettek, születtek nagygyá! Kikről szebbeket szobban mondtak el mások. Kik híressé tették Zemplén vármegyét, kik diszitették szülőföldem, kik magzataik szívében elhittették a hazaszeretet és a lelki működés nemes magvát. Kik lelkük tüzeből szikrákat pattogtattak szájuk, melyeket felfogott annyi derék kebel, gyújtogatva vele az ifjuság szívet. Az a régi tűz ég még ma is Ujhely gyerekeiben. Az a vér pezseg ereikben, a mi honszerető, munkakedvelő generációra marad. Az az édes, saját vér emlegeti büszkén Zemplén nagyjait, híres szülőiteit. Ott domborulnak pici falvakban nagyok, kedvesek drága hantjai. Oda zárandokolnak ujhelyi gyerekek a kegyelet virágaival lelki rajongást, szellemi működést, honszeretetet meríteni. És az érett, hiv-zetők meghatva állanak a gyenge esemeték mögött, egyszersmind gyönyörködve nevelésük, magaslatos lelkésítésük fényes eredményében. Hát csoda lesz-e, ha idők lefolyásával e zsenge lelkekből lesznek nagy férfiak?

A régiokról, a történelmi alakokról mások beszéltek; méltóbb egyé-nek nálam. Én csak azokról tudok

sokat, kik gyermekkoromban kezdtek törni a röget életük útjain. A fővárosból haza kerülve sápadt színben, hitvány öltönyben, a koplalástól, tanulástól megnyulva kezdtek meg az első beteg-látogatást. Páciens még nem volt anyai, hogy kölesont lehetett volna felvenni berendezkedésre, hát otthon nem rendelt. (Mondván, sok a dolga, csak üzennének érte a „Kék-macska“). Eljön szivesen) — Térült, fordult az idő egyet, mig tellett szerény legénylakásra, melyben aztán az öccsöket nevelték, puffolték latinért. De még ez fényesebb élet volt a fiskálisnál. Annak csakugyan muszáj volt ahogy — ugy irodát összeütni akár szegény anyja vizit-szobájából is. A kliens meg bizony megvárakoztatta, megtáncoltatta a reményteljes, tevékenységre született ifjut. Mégis ezek ma derék, számot-tevő emberek, előkelő városi egyéniségek, kik annál is inkább megérdemlik a tiszteletet, méltányolást, mennél nehezebben küzdöttek azért, hogy szorgosan, lelkiismeretesen dolgozhassanak, hivatásszerűen, ambiciózusan működhessenek.

Még ma is harcolnak a létért emberségesen. Még nem érték el azt a pozíciót, melyet a régiek, a husz évvel idősebbek, kik a fővárosba kerültek előléptetésben részesülve földi

hatalomtól, égi kegyből. De hát deres főre illik a nagy tisztelet. Akkorra megjön.

De nemcsak Ujhely férfairól szól dieshimnuszom. Nők is nevelték azokat azzá. Nemeslelkű, szilárd jellemű magyar szívű, honszerető anyák. Hű hitvesek, példás gazdasszonyok tanították rendre, szoktatták szorgalomra becézett fiaikat. Szorgosság, igyekvés, emberszeretet és becsület már az édes anyatejjel szívódott lelkükbe.

Mig egy némely anya odakünn a „Heckén“, vagy piacon sátrait bontogatta, vásznakat árulva, hogy fia taníttatására teljék, addig a fia a fővárosban bontogatta merész szárnyait.

Nemcsak komoly küzdés, nehéz élet; kedves könnyű romantika is telett az ujhelyi gyerekektől. Ott kuksoltam gyerekszívvvel, észszel és láttam, mint teszi a szépet a főuri család gazdag ivadáka a szegény, de szépséges uri leánynak. Kinek nem telett selyem ruhába. Batisztban is csak néha ment hálba. De selymes volt a tenyere. Csak ujjai végei voltak összeszúrva a sok varrástól. De mikor hódolója eljött, a zsalugáterek betevődtek és a fehér ujjak még ügyesebben jártak a billentyűkön, mint a varráson. Ujjongó, zokogó hangok

olyan különleges helye, amely csodíthatná az idegenek seregét. A magyarok csak lelkes, buzgó, törekvő fiai vannak, akik művészetük fényével fényt vethetnek erre a nemzetre, bebizonyítván ennek a kulturképességét és nagyra hivatottságát.

Itt lesz már holnap a vándortárlat; gyönyörködhetünk igazi műtremekben, megtaláljuk önünket a művészi esetek alól kikertült szép képekben. — Legyünk bizalommal, jóakarattal saját véreink iránt, — mert ez nemcsak kötelességünk, de az eredmény esztétikai érzésünk fejlettségének fokmérője is lesz!

— nov. 28.

Gróf Andrássy Gyula szobrának leleplezése. Az a monumentális emlékszóbor, melyet a nemzet kegyelethez állított a nagy államférfiunk Budapestén, — mint most már teljes bizonyossággal irhatjuk, — folyó évi december 2-án d. e. 11 órakor lesz leleplezve. Zemplén vármegye küldöttségét Meczner Gyula főispán s Dókus Gyula alispán fogják vezetni. A főispán ez uton is kéri mindazokat, kik a leleplezési ünnepélyen résztvenni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat vele sürgősen tudatni sziveskedjenek. Gyülekezés Budapestén dec. 2-án d. e. fél 10 órakor lesz, a Pannónia szállóban. A küldöttségi tagok diszmagyarban, az egyházi férfiak pedig teljes papi ornátusban kéretnek megjelenni.

Diószeghy János miniszteri segédtitkár. A m. kir. belügyminiszter Diószeghy János varanói főszolgabíró a belügyminiszteriumba segédtitkárrá nevezte ki. Bármily örvenletes is nevezetnek emez előlépése, de mert benne vármegyénk egy kiváló tehetségű, pontos és szorgalmas tisztviselőt veszít, távozását csak sajnálattal vettük tudomásul.

A sátoraljaujhelyi óvodák államosítása. A vall. és közokt. m. kir. miniszter Meczner Gyula főispán köz-

lopóztak leányszivből legény kebelbe. És a nóta csengett, kacagott, remegve vibrált, míg végül édes merengésbe fult, amint a leány boldogan a férfi vállára került. Úgy vitte el onnan tisztes szegénységéből, pompás, kényelmes, uri életbe. A bársony karok nem dolgoztak többé. Óleltek hü férjet, édes gyermeket.

Egy másik, gyöngéd viszonyban élő párt is láttam.

Meleg szívű, bátor legény volt a férfi. Ügyvédi diplomája még egy falatot sem hozott szájába. Jómódu szülők gyermeke lévén, megbirt a kezdet nehézségével. — Gyönyörű, gazdag lelkű, de szegény leányt szeretett. Kicsókolta kezéből a szaporán nyíró eszközt, melylyel habos derekakat szabott azok természetére, kik épp reá vetették ki hálójukat. De családok benne sokan. Hü szeretettel járta a szák, sötét, mellék utcát szive párjához. Sokszor szolgálja kíséretében, ki fát cipelt ura arájának, különben megfagytak volna a gyerekek, kiket özvegy asszony és gyöngye leánya tartottak. Oleszó volt akkor a munka és sok az éhes gyerek. E nyomorból vitte el magának (azt enyhítve) szeretett hitvesét, derék hőst. Vissza se került a fővárosból, csak gyermekei a nagy szülöttökhöz. Kötötték még hasonló, ideális házasságok, me-

benjárására a sátoraljaujhelyi községi óvodákat állami kezelésbe vette át s az alkalmazott óvónőket is állami óvónőknek nevezi ki.

Vizsgálat egy főszolgabíró ellen. Meczner Gyula főispán Malonyay Tamás sztropkói főszolgabíró ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot rendelte el.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Sátoraljaujhely, 1906. nov. 27.

Sátoraljaujhely r. t. város képviselőtestülete folyó hó 27-én rendkívüli közgyűlést tartott a városháza nagytermében Székely Elek polgármester elnöke alatt, a melyen a képviselőtestület hivatalból tagjain kívül: dr. Haas Bernát, Kádár Gyula, dr. Kellner Soma, Kulics János, Krausz Lipót, Markovics Miksa, dr. Roboz Bernát, Pekáry Gyula, Waller Aladár és Widder Gyula jelentek meg.

A rendkívüli közgyűlés egyedüli tárgya: A 830000 koronás kölcsön felvételére vonatkozó vármegyei törvényhatósági bizottsági határozat kihirdetése és a kölcsönre vonatkozó szerződés elfogadása volt. Előbbi a képviselőtestület tudomásul vette és kihirdettetnek mondotta ki, utóbbit névszerinti szavazással elfogadta s jóváhagyás véget felterjeszteni rendelte. A közgyűlés ezzel véget ért s a közgyűlésről felvett jegyzőkönyvet nyomban hitelesítették.

(Pályázatok a varanói főszolgabírói állásra. A Diószeghy János kinevezésével megüresedett varanói főszolgabírói állásra eddig egyedüli pályázó Bernát Béla otáni tb. főszolgabíró, ki körül a megyei bizottsági tagok is csoportosulnak s így megválasztatása biztosra vehető. A Bernát Béla megválasztásával, megüresedő szolgabírói állásra pedig eddigi hírek szerint Móró Gyula, Matyasovszky Kálmán, Lukács Béla, Pavletits Gyula és Kövér Zoltán közíg. gyakornokok pályáznak.

(Törvényhatósági bizottsági tagválasztás volt ma, nov. 28-án Sátoraljaujhelyben. Schmidt Lajos sátoraljaujhelyi rendőrkapitány, — aki bizottsági tagságáról a darabont kormány uralma alatt lemondott, — ma egyhangulag lett megválasztva.

(Hivatalos hirdetés. Az 1907. évi háztartási, kövezési, községi köz-

lyek bizonyosságul szolgálának ujhe-lyi szívek bájós romantikájáról, de abba hagyom a mesélgetést, különben engem hagynak itt...

Azóta virul a szép élet mezején üde virág: deli ifjuság. Virul a korzó is, ami rég nem volt divatban. Tán mert rég a város nem volt elég szép, divatos képek méltó keretének. Azóta nagyot lendült, kiszépsült a mai kor igényeinek megfelelően. Zemplén vármegyének méltó székhelye lett.

Még egyet: Becsületesek is a mi ujhegyi gyermekeink. Ritkán itéltek ott el lopásért egyet is. Inkább verekedésért, mert indulatos, tüzes, kényes legények! Nem állja csak a szép szót. Forr annak a vére, nem jó azzal kikezdeni.

Magától a fehérlepeles cifra, délceg hajdútól tudom (ki a megyeházán, a nagy kapun engem mindég beengedett báméskodni, kit nagy tekintélynek néztem, felügyelő urnak tituláltam), hogy mind idegen a sok sápadt rab.

Ujat nem mondhatok. Rég kerültem el onnan, hova üdvözetem — a költöm szavaiban — küldöm.

«Ha madár jó, tőle kértem,
Virul-e még szülőföldem?
Azt kérdezem a felhőtől,
Azt a sutgó szellőtől.»

munka, temető és nyugdíjalap költség előirányzatát a pénzügyi bizottság felülvizsgálván azok az 1886. évi XXII. t. c. 125. §-a alapján 1906. évi november hó 26-napjától kezdődőleg 15 napi közszemlére a város-háza nagy tanácstermében kitétettek. Erről a város közönségét azzal értesitem, hogy esetleges észrevételek a fenti 15 napon belül az iktató hivatalba adhatók be. Sátoraljaujhely, 1906. évi november hó 26-án. Székely Elek polgármester.

Rossi Rosina hangversenye.

— nov. 28.

Örömmel regisztráljuk az idei hangverseny-szezon hivatalos kezdetét. Örömmel pedig azért, mert egy vidéki városban ritka, valódi első-rangu művészeti esemény páratlanul nagy sikeréről számolhatunk be. Sajnos, ilyesemben csak kevés részünk van, épen azért jól esik konstatálnunk, hogy a szereplők nagyrésze itt él közöttünk, és hogy szereplésük művészi kvalitását még a legszigorubb kritika sem vitathatja el.

Rossi Rosina Európaszerte híres opera- és dalénekeső szombaton este a városi színházban Werner Sárika cimbalom-művész és Schuster József karnagy, hangversenyhegedűs közreműködésével hangversenyt tartott. A színház zsutolóság megett elkelő és műértő közönséggel. A Kubelik estélyek óta még nem tapasztaltunk ily nagymérvű érdeklődést. A felhozott vádakkal szemben fényes bizonyítéka ez annak, hogy közönségünk igen is, sőt élénken érdeklődik művészi dolgok iránt, ha azok igazán — művésziek.

A hangversenyt a színházi zenekar kezdte meg, Kéler Béla az idegenben elhunyt jeles magyar zeneköltő ismert Rákóczi-Nyitányával, Ligethy karnagy művészi egyéniségére még a mult színházi szezon idejéből emlékszünk. Ritka vidéki karmester, aki oly körültekintéssel dirigál és aki az egyes hangszereket annyira tudja érvényesíteni mint ő.

A nyitány után Werner Sárika-tól Suppé: Költő és paraszt és Paganini—Liszt: Campanelláját hallottuk. A művész mint eddig, most is tökéleteset nyújtott. Az interpretálás bensőségét illetőleg határozottan fejlődött, mióta utolszor hallottuk. Az első darab egyes részleteit mély érzés és finom felfogás jellemezte az előadott Weber: „Felhívás a kerin-gőre” c. művet. Az Allaga: „Vihar a tengeren” c. hangulatkép eljátszásával technikájának szédítő gyorsaságáról és nagy fejlettségéről győződött meg. Akik a cimbalom, ez ősi magyar hangszert nem szívesen látják a hangverseny-terem pódiumán vagy orchesterekben és csak a családban akarják művelteni, meggyőződhetnek ez utóbbi darab eljátszásakor, hogy a cimbalom bizonyos hangulatok és hangszínek festésére a legalkalmasabb hangszer. Az összes cimbalom számok közül ez tetszett legjobban, a közönség e darab eljátszása után a fiatal művésznőt óvációkban részesítette és virágcsokrokkal jutalmazta. Az előadás végén a fiatal művésznő néhány gyönyörű régi magyar nótát játszott. Amikor azok a szép magyar dalok csendültek meg a kiváló művésznő kezei alatt: akkor tudta meg a mi közönségünk leginkább, hogy mivel lehet az ő zivéhez legközelebb jutni. De a művésznő is akkor tudta meg, mert a tapsvihar akkor orkáná vált.

Feszült figyelemmel várta a közönség Rossi Rosina megjelenését. Oriási tapsvihar fogadta, hogy a lámpák elé lépett. Rokonszenves megjelenésével, biztos fellépésével mindjárt nagy hatást keltett, művészetével és magyarba oltott olasz temperamentumával pedig elbájosította a közönséget, mely minden egyes darabja után percekig ünnepelte.

A művésznő olasz születésű, vér-

beli énekesnő, de itt nevelkedett a mi dalos hazánkban. Művészi tanulmányát is fővárosi zenekapacitásainál végezte, csak rövid ideig volt szülővárosában Nápolyban, hogy ott tanulmányait befejezze. Ambiciója a hangverseny terem nehéz művészeté. Bejárta egész Európát, óriási sikereket aratva mindenhol, de a külföld nem tudta tőlünk elhódítani, bármennyire ünnepelték is, különösen a fejlett műértésű franciák. A magyar nyelvet klasszikusan kezeli.

Első száma a Stradella egy ábrándos olaszdala volt, melynek hajlékony melódiai szépen csengő, kristály tiszta, mezzoszoprán hangjának, mely a legfelső es-ig terjed az alsó regiszterekben férfias erővel csengő alt színű, érvényesülését elősegítették. Paisello Zingarelláját a legtechnikesebb technikával és bámulatos ritmus érzéssel énekelte. Programjának fénypontja Farkas: Pitypalaty c. gyönyörű magyar műdala volt, melynek már a szövegét is megértettük és amelyet mély érzéssel énekel. Gyönyörű koloratúrát itt mutatott be először. A bell' canto minden terén otthonos. Wagner ideges zenéjét (Tanhäuser, Belépő Aria) Mihalovics, Erényi, Káldy poétikus lírai dalát, egyaránt mély felfogással, érzéssel, bensőségteljesen adja elő.

Saint Sains: Sámson és Delila operájának egy szép és nehéz részlete után, Dell Acqua és Weckerlin egy-egy pajkos francia dalát énekelte, majd Delibes híres Lakméjából a Csengetyű-áriát. Staccatói és koloratúrai itt érvényesültek legjobban. A legmagasabb regiszterekből a legalacsonyabbba oly könnyedén és finoman siklik át, hogy hallgatói bámulatba esnek. Magas és mély skáláinak különböző hangszíne teszi művészetét egyénivé, mit csak fokoz trillázásának különösen egyéni módja.

A közönség szép virágcsokrokkal és tüntető tapsal jutalmazta szereplését. A művésznő kedves emlékeket hagyott hátra és reméljük, hogy kedves emlékekkel távozik körünkől. Számait Erényi zongora művész kísérte.

Az előadás keretében mutatkozott be Schuster József karnagy, hangverseny-hegedűs, kit mint dirigent eddig is előnyösen ismertünk. Most bebizonyította, hogy nemcsak kitűnő karnagy, de kitűnő interpretátor is. Kellemes, szerény megjelenésű, igazi művész ember. Sarasate Pablo 20-ik művét adta elő s kitűnő technikája, elegáns vonóvezetése, előkelő, minden tulzástól, banalitástól ment felfogása intonációjának erőssége nem tévesztett hatást. A színházi zenekar diszkrét tökéletes kísérete nagyban fokozta sikerét.

A színtársulat vigjátéki személyzete az Anyósok c. bájós vigjátékot adta elő.

A nagyszerű premier után csak bizalommal nézhetünk az idei szezon további lefolyása elé.

Haas Imre.

HIREK.

— A vándortárlat megnyitása. Az országos képzőművészeti társulat által városunkban nov. 29-től dec. 9-ig rendezendő vándortárlat ünnepélyes megnyitása november 29-én csütörtökön délután fél 2 órakor lesz a vármegyeháza nagytermében. A megnyitási ünnepélyen jelen lesz id. Meczner Gyula főispán is. Székely Elek polgármester már kibocsátotta a tárlat megnyitására vonatkozólag a meghívókat, melyek szövege tájékoztatást nyújt az érdekelteknek a szükséges tudnivalók tárgyában. A város polgármesterétől vett értesülésünk szerint, mivel a megnyitási ünnepélyre belépti-jegyek csak meghívottaknak adhatók ki, ezuton is kéri a megnyitáson részt venni óhajtókat, hogy a belépti-jegyek kivétele iránt nála legkésőbb csütörtökön délig jelent-

kezni sziveskedjenek. — Ugyan e napon este, a fővárosi vendégek s a tárlat vezető- és intéző férfiainak tiszteletére bankett lesz a városi színházi vendéglőben, amelyre most folynak a jelentkezések. — Ugy lapunk utján, mint az időről-időre kifüggesztendő falragaszok szövegeiből nagyközönségünk kellő időben s teljes részletességgel fog értesülni a szükséges tudnivalókról. Idény jegyek már most válthatók 2 koronáért dr. Hornyay Bélánál, aki a helyi tárlat igazgatója.

— **Hivatal vizsgálat.** F. hó 24-től 27-ig Dókus Gyula alispán, Pintér István árvasz. elnök, dr. Szirmay István t. főügyész, Debrő Mihály pénzügyigazgatósági számvizsgáló és Matyi Béla alispáni titkár kíséretében mint már előző számunkban is irtuk a városházán és a rendőrségen hivatalvizsgálatot tartott; a talált állapotok, ügykezelés és a tisztviselők működése feletti a bizottság melegegését fejezte ki.

— **A szegyéntábla eltűnt.** T. olvasóink bizonyára emlékezni fognak még ama felszólalásunkra, melyben rámutattunk, hogy az ujhelyi kir. törvényszéki palota lépcsőházát olyan márványtábla ékteleníti, melyen a darabont kormány elnökének s igazügyi miniszterének a neve fényelt, Magyarország királyának neve mellett. Kértük e szegyéntábla eltüntetését. Kérésünk meghallgatásra talált, az igazságügyi kormány levétette a táblát s újat állított helyére, melyen egyedül a király neve van bevésve. Így van ez jól!

— **Egyházi hírek.** Gallé Marcell szépsii káplánt a kassai püspök Zemplénvársárhelyre, innen Szuchy József káplánt pedig Szepsibe helyezte át segédlelkészül.

— **Uj telefonelőkészítők** Sátoraljaujhelyben: dr. Székely Albert 49, Alexander Vilmos 50, a főispáni hivatal 51, Fejér Zoltán végrehajtó 52, Szöllősi Tivadár 53, Club kávéház 54, Fekete Ödön mérnök 55, Stark Mátyás butorszallító 56, Reisman Károly 57, Vadász Antal 58 és Kegyelet temetkezési vállalat 59 számmal.

— **Szerencsétlenség a borsii uton.** Tegnap 10 óra tájban Kocsis János 49 éves szőlőskői földműves, az itteni nagyalomról fát szállított. A mikor a Kun-féle tanyához ért, nehézkor jött rá s eszméletét elvesztve a lovak közzé esett. A lovak erre megbokrosodtak s az eszméletlenül fetregő embert magukkal hurcolták, a járókelők fogták meg a lovakat, s mentették meg a szerencsétlent, aki azonban borzasztó súlyos sérüléseket szenvedett, így szállították az Erzsébet kórházba, ahol azonnal ápolás alá vették s így van remény felépüléséhez.

— **Betöréses lopás barátok között.** F. hó 25-éről 26-ára virradó éjjel Jaszik János napszámos lakására ismeretlen tettes betört, s Jaszik részegségét felhasználva, a keblébe rejtett 340 korona megtakarított pénzét ellopta. A nyomozás során megállapította a rendőrség, hogy a lopást csak Fojnik János napszámos követhette el, mert egyedül ő tudott arról, hogy Jaszik megtakarított pénzét a bankból kivette, de segédkezett neki a Jaszikkal vadházasságban élő galiciai származású nő is, a ki a lopás után összes holmiját összeszedve megszökött. A rendőrség Fojnikot letartóztatta s megmotozásával 120 koronát találtak nála. Ekkor Fojnik a lopást beismerte, mondván a pénzt én ugyanis megadtam volna barátomnak, a többi pénz pedig Jaszik feleségénél van.

— **Értekezlet a boritaladó eltörlése érdekében.** A „Magyarországi Bortermelők Országos szövetsége” f. évi december 9-ikén d. e. 10 órakor a boritaladó eltörlése érdekében Budapesten országos értekezletet tart. Azt hisszük nem szükséges bővebben fejtegetnünk az országos értekezlet tárgyává tett kérdésnek igazán orszá-

gos fontosságát, amely az egész magyar közgazdaság egyetemes érdekeire kihat. A Zemplénvármegyei Gazd. Egyesület elnöksége ezúton felkéri az érdeklődő szőlősgazdákat, hogy azon az értekezleten minél nagyobb számmal résztvevni s ebbeli szándékukat az Egyesület titkári hivatalának december hó 1-ig bejelenteni sziveskedjenek annál is inkább, hogy a kedvezményes vasuti oda- és visszautazásra jogosító igazolványok idejekorán beszerezhetők legyenek.

— **Választás a gyártelepi önképzőkörben.** A sátoraljaujhelyi gyártelepi dal-, zene- és önképzőkör az 1907. évre szóló tisztújítást folyó évi december 6-án d. u. 2 órakor tartja meg. A tisztújítás szavazás utján történik, szavazati joga van minden rendes és pártoló tagnak; a szavazás a műhelyi étteremben lesz.

— **Ujtás az állomásokon.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az utazó közönség érdekében elhatározta, hogy a jövő évi május 1-vel életbe léptetendő nyári menetrenddel egyidejűleg az állomásokon és nagyobb megálló helyeken a vonatok odaérkezését s onnan való indulását feltüntető táblázatokat függessen ki a magyar államvasutak.

— **A közművelődési alap segélyei.** Azon szegény községek illetve hitközségek, melyek iskolaépítési célokra a vármegyei közművelődési alaptól segélyre igényt tartanak, kelően felszerelt kérvényeiket december hóban nyújthatják be a vármegyei közigazgatási bizottsághoz.

— **Népgyűlés.** Az államvasutak helybeli javítóműhelyének alkalmazottai december hó 2-ára népgyűlést hívtak össze, a melynek tárgya: A munkások betegsegélyezése és bal eset elleni biztosítása s az általános választó jog megvitatása lesz.

— **Ebzárlat feloldás.** A f. é. október hó 6-ikái veszettség miatt elrendelt kutyazárlatot a rendőrkapitány — minthogy 40 nap óta újabb veszettség nem volt, feloldotta.

— **A fölturt város.** Sátoraljaujhelyben nagy munkaerővel folyik a vízvezetési csövek lerakása. Most a Rákóczi s a Főutcák vannak felárkolván, hol 1-70 méter mélységbe rakják le a vezeték vascsöveit. A közlekedésnél igen nagy gondnal kell lenni a jelzett utcákon, melyeket most föld- és kötőmegek barrikádjai tesznek a sima utakhoz szokott városi ember előtt idegenszerűvé. A fővezeték csövei 8-10 nap múltán egészen a tartályokig le lesznek fektetve s azután csinálják az egyes utcákon az elágazó vezetékeket.

— **Ludtolvajlás.** F. hó 24-éről 25-ére virradó éjjel Schön Mór Berecki-utcai lakásának udvaráról ismeretlen tettes 4 ludat lopott el. A rendőrség nyomozza a tolvajokat.

— **Sertés vész.** F. hó 23-án Vadász Antal longi legelőjén lévő sertései között a sertés vész járványszerűleg lépett föl, minek következtén a rendőrkapitány sertészárlatot rendelt el.

— **Német és francia.** Nagy gyakorlattal bíró tanító a német és francia nyelv alapos tanítására ajánlközik. Címe a kiadóhivatalban megtudható.

— **Dunky fivérek es. és kir. udv. fényképészek** Sátoraljaujhely főtéren 9 szám műtermében igen szép nagytűsok és olajfestmények készülnek régi vagy új képekről.

— **Karácsonyi occasió.** Felhívjuk az igen t. vásárló közönség figyelmét *Barna Dezső* divatruházában f. hó 20-án megkezdődött és december 30-ig tartó karácsonyi nagy occasióra. E cég ezen idő tartamára árait mélyen leszállította.

— **Pármal ibolya szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdó-szappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves és gyöngéd illattal ellátott szappanról még azt is tudjuk, hogy az arobort finomítja, üdíti ugyanarra, hogy még a legérzékenyebb arobortok is nagy

eredménnyel használhatják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árértékű külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt. 1 darab 80 fillér 3 darab 2 kor. 20 fillér. Készítője Szabó Béla pipere-szap-pangyáros, Miskolcon. Kapható: Sátoraljaujhelyen, *Hrabéczy Kálmán* drogériájában.

Telefon-számunk: 42.

SZÍNHÁZ.

** **Piros bugyellár.** Valóban alig hittük volna, hogy az ujhelyi színpadon, amelynek színpadán, épugette vette át az uralmat: népszínművel, ha az jó népszínmű is: sikert lehessen elérni. Kellemesen csalódtunk, a „Piros bugyellár”-t nagyon szép számú közönség nézte végig, meleg érdeklődéssel fordult a darab s a szereplők felé, akik ez estén feladatuk magaslatán állva tárták fel a közönség előtt a magyar néplelek s gondolkodás kincsesházának egész gazdagságát. Régi ismert, de elévülhetetlen alakrajzokat tükrözött vissza az interieur, visszavarázsolva feledhetetlen szépségüket, a közvetlenségével hódító tartalmat — s a darab kedvesen ható meséjén kívül hatással voltak közönségünkre a főszereplők alakításai, kik közül *Micseyne* Bácskay Julesa, *Török Zsófi*, *Szentes János* a káplár és *Vámos Csillag* őrmester szerepkörében adták tehetségük legjavát. E három alakításhoz méltó keretet adott az összevágó pontos előadás, hibátlan rendezés s egy pár epizódszereplő, ki kis szerepét se sajnálta mügönddel kidolgozni, örömmel látjuk, hogy közönségünk is folyton nagyobb számban keresi fel a színházat, a „Piros bugyellár”-t is majdnem telt ház nézte végig.

** **Berger Zsiga.** Énekes bohó-zathoz ritkán lehet reményt fűzni, a folyó hó 26-án bemutatott pedig azoknak is csak a selejtesebbje közül való. Néhol-néhol felcsendül egy-egy ötlet, de egészében véve a darab az u. n. csapnivalóan rossz darabok közé tartozik. Amit a szerepekből csinálni lehet — mert magukban azok se érnek semmit — azon *Szentes János*, *Baróti Jenő* — ki nagyon jó volt — *Cserey Irma*, *Váry Jenő* buzgólkodtak s ha nagyobb sikerrel bíznának el, igazán nem őket kell megróvni érte. A lehetetlen címszerepben *Deák Gyula* igyekezett megoldani a nehéz feladatot, hogy egy alakot, mely egyáltalán nem *alak*, legfeljebb csak név, élénk állítson. *Deák Gyula* akkor lenne rossz színész, ha ez sikerült volna neki. A szereplők buzgósággal játszottak, bár mügöndöt fordítani irói gond nélkül megirt szerepekre, oly órfási feladat volna, mely minden ambíciót felüljárja. A betétek arattak leginkább tapsot, magán a darabon csak a karzat mulathatott.

** **Aranyvirág.** Az Aranyvirág operettnek a hét műsorába való felvételére leginkább az szolgált alapul, hogy *Kállay Jolán* a címszerep alakítását elvállalta. *Kállay Jolán* azonban makrancoskodott s nem jött a címszerep creálására, úgy hogy azt *Cserey Irmanak* kellett átvenni. *S Cserey Irma* nagyon szép ambícióval s meglepő eredménnyel igyekezett kárpótolni a közönséget azért, mit *Kállay alakításában* nyert volna. — Kellemes, tiszta csengésű hangjával úgy sikerült neki az Aranyvirág közvetlen zenéjének interpretációja, hogy valóban alig lehetett észrevenni a darab decentusait *Kállay távollétéből* eredten. Elismeréssel kell megemlékeznünk *Pécsi László Bepőjáról* is, mely nagyobb költői erőre a szerelmi duékban emelkedett, *Deák Gyuláról* s *Gerőffy Rózsiról*, kik sikerrel adták az elsőrendű mellékszerepeket. *Baróti* napról-napra halad s szerepeiben mindjobbán megállja helyét s így fokozott a reményünk, hogy mielőbb látunk tőle teljesen kifogástalan dolgot is. A darab általános néz-

letben is kifogástalanul ment s színészeinkre még felvillanyozóbb hatással lenne, ha a közönség is nagyobb számban látogatná a színházat.

** **Szinügyi bizottsági ülés.** Sátoraljaujhely város szinügyi bizottsága folyó hó 28-án délután ülést tartott Dókus Gyula bizotts. elnök elnöklése alatt. Az ülésen jelen voltak: Dókus Gyula, Fornszek Béla, Mecner Béla, Lengyel Manó, Ehlert Gyula, dr. Rosenthal Sándor, dr. Ligeti József, Widder Gyula, Vass József, dr. Róth József, dr. Moskovits Vilmos.

Tárgyalás alá került *Micsey F. György* szinigazgató kérvénye, melyben tudatja, hogy *Sironi Irént*, bécsi udvari opera primaballerináját és társulatát két előadásra szerződtette s ez alkalomból kéri a bizottságot, hogy a helyáraknak 80 százalékkal való emelését engedélyezze. A bizottság tekintettel arra, hogy az említett társulat vendégszereplése tetemes költségekkel jár, a helyáraknak 80 százalékal való emeléséhez hozzájárult.

Micsey bejelentette még a bizottságnak, hogy a *Kállay Jolán* felépésével hirdetett előadásokat meg nem tarthatta azért, mert *Kállay Jolán* szerződése ellenére a hirdetett napokon Győrött szerepelt.

A szinügyi bizottság *Micsey* igazolását tudomásul vette s az ezen ügyből felmerült diskuzziók folyamán a társulat második primadonnája, *Cserey Irma* mellett egy kis parázs tüntetést rendezett; ugyanis határozatában kimondotta: hogy bár *Cserey Irma* másodszebrett szereplését melegegdeggel és szivesen látja, mindamelltt ragaszkodik azon egyik előbbi határozatához, hogy a szin-társulat még egy elsőrendű primadonnával lehetőleg mielőbb kiegészítessék.

** **Vendégjáték.** *Micsey F. György* szinigazgatónak nagy anyagi áldozatok árán sikerült két vendégjátékra megnyerni *Sironi Irént* a bécsi udvari operaház primaballerináját és társulatát a milánói skála színház elsőrangú és leghirnevesebb táneművészeit. A társulat, mely legutóbbi budapesti vendégszereplése alatt páratlan művészetével valóságos lázba ejtette a főváros közönségét, nemcsak táneprodukciókkal, hanem 2 kitűnő pantomimával és eddig még nem látott tánc és mimikai művészzel szórakoztat. A két vendégjáték felemelt helyárakkal, általános bérletszünetben lesz megtartva és addig is még a vendégszereplésre visszatérünk és a részletes műsors is közölni fogjuk; felhívjuk közönségünk figyelmét és érdeklődését. Jegyek már előjegyezhetők a *Sironi* estékre a színház pénztáránál.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Ítélet a méregkeverő ügyében.** Ámbár a Bodrogközön híros falu Bodrogvécs, — mégsem tanácsos onnan venni menyőcskét... Mert amint *Kiszely András* bizonyítja, ő nemcsak „tenyeréről édos mézzel” hanem még nadragulya reszeléssel fűszerezett káposztásgaluskával is étette az urát, ami olyan nagyon hatott *Kiszely András* uramra, hogy *megölte őt* a nagy szerelem... (?) — A sátoraljaujhelyi kir. törvényszék illetve az esküdtbiróság e hó 26-án vonta felelősségre a rossz asszonyt, aki bünet beismerte s egykedvűen mondta el a részleteket. A tanúk kihallgatása még a délelőtti folyamán befejeztetvén, délután a perbeszédre került a sor, amelyek közül kiemelkedik az *Eisert István* kir. ügyész vádbeszéde, melyet igazi tanulmánynak lehet neveznünk s melynek érvelései, megcáfolhatlan igazságai úgy mint erkölcsi okfejtései mélyen hatottak a jelenlévőkre. *Róth József* védőügyvéd dacára jóakaratu igyekezetének, nem volt képes az ügyész beszédének hatását gyengíteni s az esküdték igazmondása bűnösnek

jelentette ki a vádlottat a szándékos emberölés büntetésében, amiért őt a kir. törvényszék 15 évi fegyházra ítélte. Vádlott és védő semmiségi panaszt jelentettek be, — vádlott mint monda azért: „mert a büntetést egy kicsit soknak találja.“

NYILT TÉR. *)

Kávéház megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a „Club“ kávéházat átvettem és nagy költséggel a kor igényeinek megfelelőleg rendeztem be.

Kávéházam kényelem tekintetében vetekedik bármely fővárosi kávéházzal. Külön kártya- és játéktér. Számos napi és hetilap. Legelőzékenyebb kiszolgálás. Pazar világítás.

Hetenkint háromszor Oláh Rudi közkedvelt zenekara hangversenyt tart.

Számos látogatást kér

kiváló tisztelettel:

Frisch Vilmos,
kávés.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Nagyon nehéz

sőt majdnem teljesen lehetetlen oly szert találni, mely gyermekek részére épp oly megbízható és eredményes hatású, mint a gyógyszerkamájából alfoszorsavas méz és nátron hozzáadásával készülő, SCOTT-féle EMULSIO; mert a SCOTT-féle EMULSIO a fiatal szervezetbe új erőt vezet és átsegíti a fejlődéssel kapcsolatos nehézségeken. A SCOTT-féle EMULSIO egyúttal jó ízű, könnyen emészthető és oly tiszta szer, hogy a legsekélyebb zavarokat sem okozza és állandóan csak a legjobb sikerrel használható.

A SCOTT-féle EMULSIO sokkal jobb, mint a közönséges csukamájolaj.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ védjegy. Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

DR. BUDAI EMIL
„Városi gyógyszerháza“

BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA 34/50.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.
Kapható minden gyógyszerárban.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Éhler Gyula.

H I R D E T É S E K.

Már megjelent

és kiadóhivatalunkban kapható

Tanuló

könyvnyomdánkban
azonnal fölvetetik.

A nagygyéresi uradalomban
1000 q.

takarmány-répa

eladó. — 1 q. ára 1 korona.

DOBAY LAJOS,
nagybirtokos.

ELADÓ

gőzcséplőkészlet.

Egy két éves, hat lóerejű
Nicholson-gyártmányu

= gőzcséplőkészlet =
elevátorral, emelő fecskendő
és körfürészszel 7000 ko-
ronáért kedvező feltételek
mellett eladó

Keleti Gézánál
Sátoraljaujhely.

Ugyanott a legjobb gyárt-
mányu benzín-motorok,
valamint minden nagyságu
10 éven aluli használt gőz-
gépek is kaphatók.

Eladó borok.

2 hordó 1901. évi asszu.
2 „ 1903. „ szamorodni.
4 „ 1904. „ „
1 „ 1904. „ asszu
3 „ 1905. „ „
8 „ 1906. „ „
6 „ 1906. „ mászlás
80 „ 1906. „ szamorodni.

Cím megtudható a kiadóhivatalban

Tanulóul

egy jó házból való fiu felvétetik;
ugyszintén egy fiatal fűszer-

kereskedő-segédet
is azonnali belépésre elfogad

Klein Géza
fűszerkereskedő
Sátoraljaujhely.

Gazdasági tanintézetet

végzett szépirásu fiatallem-
ber gazdaságban, körjegy-
zónél, vagy bárhol szerény fel-
tétel mellett állást keres. Czim:
Türk Rudolf Sátoraljaujhely, Uj-
város 309.

Szemgyógyintézet Miskolczon

Széchenyi-utca 5.

dr. Vajda Géza szemorvos vezetése alatt.